

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Фізико-математичний факультет
Кафедра інформатики

Дипломна робота
магістра

з теми: «**ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ**»

Виконав: студент 2 курсу, групи Оv1-m18 групи
Спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
(Освітні вимірювання)

Андрейчук Василь Володимирович

Керівник:

Смалько О. А., доцент кафедри інформатики,
кандидат педагогічних наук

Рецензент:

Оптасюк С. В., завідувач кафедри фізики, доцент,
кандидат фізико-математичних наук

Кам'янець-Подільський – 2019 року

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1 ОСНОВИ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ	5
1.1 Якість освіти	6
1.2 Моніторинг якості освіти	10
1.3 Система педагогічного моніторингу	20
1.4 Особливості оцінювання якості освіти зарубіжний і вітчизняний досвід	28
1.5 Особливості оцінки якості освіти в сучасній Україні	35
Висновки до 1 розділу	38
РОЗДІЛ 2 МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	39
2.1 Моніторинг якості освіти становлення та розвиток в Україні	42
2.2 Моніторинг якості загальної середньої освіти	46
2.3 Моніторинг якості освіти у вітчизняних закладах вищої освіти.	50
Висновки до 2 розділу	71
РОЗДІЛ 3 РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ ТА ПІДВИЩЕННЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ	72
3.1 Тенденції підвищення якості вітчизняної освіти.	72
3.2 Рекомендації по забезпеченню якості освіти	74
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82

ВСТУП

Актуальність теми. Розвиток суспільства неможливий без успішних людей, які і є його двигуном. Освітченими і успішними вважають тих людей, які здобули високоякісну освіту та зуміли примножити не лише власний достаток, а й принести користь суспільству, в якому вони живуть. Завдячувати успіху можна лише у разі отримання високоякісної освіти.

Методологічні та наукові основи процесу організації та проведення моніторингових досліджень В. Антонової, Л. Єрмолової, Л. Белоненко, С.Є. Вольянської, О. Локшина, З.В. Рябова, особливості створення системи моніторингу якості освіти — Ю. Адлер, Е. Тиша В. Алямовської, Т. Лукіної, А. І. Субетто,, І. В. Шимків та ін. Обґрунтування значення, ролі та функції комплексної оцінки освітньої діяльності вищих навчальних закладів, визначення загальних підходів до розробки моделей оцінки освітньої діяльності висвітлені в дослідженні В. Гапон.

Питання щодо створення системи управління якістю освіти вузу знайшло своє відображення в роботах Г. Вікторова, Л.Н. Віткіна, С. М. Лаптева, Г. І. Хімічев, Л. А. Волокітін, В. В. Гапон, Г. А. Дмитренко, А. М. Касьянова, Т. Б. Волобуєва, А. Тайджмана і Т. Невілла та ін. Методика розробки складових комплексної оцінки готовності випускників вищих навчальних закладів до здійснення професійної діяльності розкрита в працях В. Шадрикова, Е. Геворкяна, С. Калабин А. Кирилук, Г. І. Хімічев, А. І. Субетто, С. Д. Некрасова та ін.

Мета дослідження – проаналізувати сучасні тенденції моніторингу якості освіти у вітчизняних закладах освіти.

Для реалізації поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

1. Дослідити теоретико-методологічні засади і сучасний стан проблеми моніторингу якості освіти вищої та повної загальної середньої освіти.

2. Виявити основні підходи до побудови процедури моніторингу якості вищої та повної загальної середньої освіти.

3. Сформувані рекомендації щодо моделювання процедури моніторингу якості вищої та повної загальної середньої освіти.

Об'єкт дослідження — процес моніторингу якості освіти у вітчизняних закладах вищої та середньої освіти.

Предмет дослідження — забезпечення якості освіти.

Методами дослідження є: метод наукового пізнання, методи вивчення та узагальнення, систематизації знань, методи аналізу та синтезу.

Практичне значення одержаних результатів. Практична цінність роботи полягає у застосуванні результатів для переоцінки вітчизняного моніторингу якості освіти та можуть служити в якості інформації для керівників закладів освіти, органів державної влади і місцевого самоврядування, які опікуються питаннями розвитку освіти, задля розробки науково-обґрунтованої його стратегії.

Публікації. Стаття: «Моніторинг якості освіти: понятійна база, основні завдання та можливості» була оприлюднена 24-25 квітня 2019 року на науковій конференції студентів і магістрантів

Структура роботи. Робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури, загальний обсяг 87 сторінки.

У першому розділі розкрито основи моніторингу якості освіти в якому розкрито суть понять "якість освіти" і "моніторинг якості освіти", визначено співвідношення моніторингу та контролю якості освіти, виділено етапи проведення моніторингу, перший з них носить більш загальний характер, другий детально описує процедуру здійснення моніторингу.

У другому розділі розкрито моніторинг якості освіти, де виділено показники якості освіти рівня університету, інститутського (факультетського) рівня і показники якості освіти кафедрального рівня;

У третьому розділі розкрито рекомендації по забезпеченню та підвищенню якості освіти, в якому виявлені в результаті аналізу тенденцій надають уявлення про хід освітніх процесів у майбутньому та дозволяють розглядати розроблені рекомендації по забезпеченню якості освіти для перспектив і прогнозування зміни показників.

ВИСНОВКИ

Отже, існуюча сфера освіти України має значні потужності й науковий потенціал, що при вирішенні виявлених проблем можуть забезпечити прискорений інноваційний розвиток сфері освіти.

Таким чином, виявлені тенденції надають уявлення про хід освітніх процесів у майбутньому та дозволяють розглядати розроблені рекомендації по забезпеченню якості освіти для перспектив і прогнозування зміни показників.

Перспективою подальших досліджень у цьому напрямі є розробка ширшого кола рекомендації по забезпеченню та підвищенню якості освіти, що, з урахування сучасних світових тенденцій, забезпечить інноваційний розвиток на різних рівнях освітньої системи України.

У роботі досліджено теоретико-методологічні засади і сучасний стан проблеми моніторингу якості освіти вищої та повної загальної середньої освіти, також виявлено основні підходи до побудови процедури моніторингу та сформовано рекомендації щодо моделювання процедури моніторингу якості освіти вищої та повної загальної середньої освіти

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Luxton, A. Quality Management in Higher Education. General Conference Department of Education, 2005. — 44 p
2. European University Association — EUA, [Электронный ресурс] — Режим доступа www.eua.be.
3. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/rivni-vishoyi-osviti-ta-naukovi-stupeni>
4. <https://www.slovoidilo.ua/2018/08/16/infografika/suspilstvo/mizhnarodni-doslidzhennya-yakosti-osvity-krayiny-peremozhczy-ta-chy-ye-sered-nyx-ukrayina>
5. <https://www.slovoidilo.ua/2018/08/16/infografika/suspilstvo/mizhnarodni-doslidzhennya-yakosti-osvity-krayiny-peremozhczy-ta-chy-ye-sered-nyx-ukrayina>
6. Lampikoski, K. Who Determines Quality in Distance Education? //David Sewart, ed., One World Many Voices: Quality in Open and Distance Learning. Selected papers from the 17th World Conference of the International Council for Distance Education, Birmingham, United Kingdom, June 1995. Vol. 2, P. 117-120.
7. PISA 2015. Results in Focus [Electronic resource] / OECD. – 2016. – 16 p. – Access mode: <http://www.oecd.org/pisa/pisa-2015-results-in-focus.pdf>
8. PISA 2015. Results in Focus [Electronic resource] / OECD. – 2016. – 16 p. – Access mode: <http://www.oecd.org/pisa/pisa-2015-results-in-focus.pdf>
9. Вимірювання в освіті: Підручник / За редакцією О.В. Авраменко.— Кіровоград: Лисенко В.Ф., 2011. – 360 с.
10. Вікторов, В. Основні критерії та показники якості освіти / В. Вікторов // Вища освіта України. – 2006. – № 1. – С. 54-59.
11. Воробьева, С. В. Современные средства оценивания результатов обучения в общеобразовательной школе : учебник для бакалавриата и магистратуры / С. В. Воробьева. — 2е изд, перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2019. — 740с

12. Выступление министра образования и науки Украины Ивана Вакарчука 27.02.2008. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.mon.gov.ua/>
13. Головічер, Г.В. Теорія і практика проведення моніторингу якості знань учнів освітніх установ регіону / Г.В. Головічер // Управління якістю освіти. — 2008. — №2. — С.48-58.
14. Горбашко Е.А., Бонюшко Н.А., Семченко А.А. Гарантии качества высшего образования в условиях международной интеграции. СПб., 2011
15. Гриневич Л. Завдяки PISA-2018 ми зможемо порівняти нашу освітню систему з освітніми системами світу [Електронний ресурс] / Л. Гриневич [30-06-16]. — Режим доступу: <http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2016/06/30/%E2%80%9Czavdyaki-pisa-2018-mi-zmozhemo-porivnyatinashu-osvitnyu-sistemu-osvitnimi-sistemami-svitu%E2%80%9D/>
16. Дичківська І.М. Іноваційні технології / І.М. Дичківська. — К.: Академвидав, 2004. — 352 с
17. Жебровський Б. М. Якість шкільної освіти в педагогічній теорії та практиці. Збірка. Педагогічні новації столичної освіти: теорія і практика, вип. 4. — К., 2004. — С. 7-8
18. Закон України "Про вищу освіту" от 05.09.2017 № 38-39, ст.380
19. Іщенко А. Ю. Глобальні тенденції і проблеми розвитку освіти: наслідки для України. Аналітична записка / А. Ю. Іщенко // Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1537/>
20. Каменская Е. Выступление 12-13 марта 2001 г. в Российском университете дружбы народов на "круглом столе" по проблемам качества высшего образования: "Обеспечение качества высшего образования: российский опыт

- в международном контексте") /Е. Каменская //Alma Mater ("Вестник высшей школы"). — 2001. — № 6. — С. 22-23.
21. Качалов В.А. Стандарты ИСО-9000 и проблемы управлением качеством в вузах /В. А. Качалов — М., 2001. — 126 с.
22. Левковский К. Задача по обеспечению качества высшего образования Украины в контексте Болонского процесса /К. Левкивський, Ю. Сухарников. — Высшая школа. — 2004. — № 5-6.
23. Лукина Т. Мониторинг качества образования: теория и практика /Т. Лукина. — М.: Изд. дом "Школьный мир": Изд. Л. Галицына, — 128 с.
24. Лукіна Т.О. Державне управління якістю загальної середньої освіти в Україні /Т.О.Лукіна / Монографія. — К.: Вид-во НАДУ, 2004. — 292 с.
25. Маноха И. П. Мониторинг качества образования как системная составляющая стратегического менеджмента в образовании /И. П. Маноха. //Высшее образование Украины — Приложение 3 (т. 6). — 2007. — Тематический выпуск "Высшее образование Украины в контексте интеграции в европейское образовательное пространство: Мониторинг качества образования". С. 402-408.
26. Мулліс Іна В. С. TIMSS-2007: засади вимірювання і відкриті завдання із математики та природничих наук для 4 і 8 класів / Мулліс Іна В. С., Мартін Майкл О., Руддок Грехем Дж. та ін. ; пер. з англ. — Харків : Факт, 2006. — 672 с.
27. Николаенко С. Качество высшего образования в Украине: взгляд в будущее /С. Николаенко. — Высшая школа. — 2006. — № 2. — С. 34-39.
28. Обеспечение качества высшего образования в рамках Болонского процесса /Уровни обеспечения качества высшего образования в рамках Болонской Декларации [Электронный ресурс] — Режим доступа: <http://bologna.ifmo.ru/?id=50>
29. Основи педагогічного оцінювання: [навчально-методичний посібник] /Т.М.Канівець. — Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. — 102 с.

- 30.Петрикова Н. Оптимальні умови розвитку якісної освіти / Н. Петрикова // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2011. – № 12. – С. 8 – 11.
- 31.Про Державну національну програму "Освіта" (Україна ХХІ століття) : Постанова Кабінету міністрів України від 03.11.1993 р. N 896 (із змінами N 576 (576-96-п) від 29.05.96) / [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg =896-93-%EF>
- 32.Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України від 17 квітня 2002 р., № 347.
- 33.Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. : Указ Президента України від 25.06.2013 №344 / [Електронний ресурс] / Офіційний вісник України. – 2013. – № 50. – 18 с. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>
- 34.Табачник Д. Стан та перспективи розвитку освіти в Україні у контексті євро інтеграції / Д. Табачник // Вища школа. – 2004. – № 4. – С. 3 – 21.
- 35.Українські школярі за результатами дослідження якості природничо-математичної освіти TIMSS увійшли до двадцятки кращих [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт // Актуальні новини. – 27 грудня 2012 р. – Режим доступу: <http://novyny.ostriv.in.ua/publication/code-5305451393CF5/list-8C72DA5726/>
- 36.Управління навчальним закладом: Навч.-метод. посібник. у двох частинах. – Ч. II. – Ключ до професійного успіху / О.І. Мармаза, О.М. Касьянова, В.В. Григораш та ін. – Харків: Веста: Вид-во “Ранок”, 2003. – 152 с.
- 37.Управління навчальним закладом: Навч.-метод. посібник. У двох частинах. – Ч. I. – Абетка менеджера освіти / О.І. Мармаза, О.М. Касьянова, В.В. Григораш та ін. – Харків: Веста: Вид-во “Ранок”, 2003. – 160 с.